

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
15 червня 2022 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №11 від 30.06.2022 р.)*

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2022. 261 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

двосторонніх розмов, обміну файлами, постановки індивідуальних завдань, прийому та перевірки зроблених завдань.

Розглянувши два підходи до організації освітнього середовища під час дистанційного навчання, вважаємо, що другий підхід є більш вдалим, бо поєднує все необхідне для якісної організації дистанційного навчання в одному додатку.

Список використаних джерел:

1. Власенко І.Г., Впровадження дистанційного навчання – вимога сучасності Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія. Вінниця, ВТЕІ КНТЕУ, 2017. С. 12-14.

2. Проект Положення про дистанційну форму здобуття загальної середньої освіти URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-polozhennya-pro-distancijnu-formu-zdobuttya-zagalnoyi-serednoyi-osviti>

3. Яценко Є., Левандовська І. Дистанційна освіта в освітній діяльності вищої школи: виклики часу Гуманітарні студії: історія та педагогіка, 2021 С. 124-134

МАТВЄЄНКО Ірина Володимирівна

ПАРТНЕРСТВО ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА ВЗАЄМОДІЇ В СФЕРІ ОСВІТИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

На сьогодні термін «партнерство» вже перестає бути суто академічним та дискусійним поняттям. Сучасні тенденції та інтенсивність розвитку суспільства створюють нові передумови для налагодження комунікації між різними групами, в яких на зміну конкуренції (а то й протистояння) приходить конструктивний діалог і порозуміння. Налагодження партнерських відносин стає одним із найважливіших підходів у діяльності інституцій на шляху досягнення спільних цілей, запорукою важливих змін у громадах і суспільстві, в тому числі і в сфері освіти.

Освіта має важливе значення для соціально-економічного розвитку кожної держави. Запровадження інновацій в систему освіти – це складний процес, який характеризується не лише розвитком сучасних технологій в освітньому процесі, але й супроводжується виникненням нових форм партнерства. Зарубіжний досвід свідчить, що інновації в освіті мають багато форм та реалізуються через програми, послуги, процеси на основі партнерства.

Організація UNICEF, яка є світовим лідером із захисту прав та інтересів дітей, співпрацює з громадами, школами та урядами, щоб створити спроможні та інноваційні системи освіти, які покращують навчання для всіх дітей майже в 190 країнах світу. Організація підтримує збір даних задля допомоги урядам оцінити прогрес у низці результатів та зміцнити національні інформаційні системи управління освітою. На цій основі розробляються рекомендації щодо аналізу сектору освіти, які використовуються в державах світу для розробки планів і політики, орієнтованих на справедливість [5].

Стратегічний план GPE 2025 Глобального партнерства розроблений з метою трансформації системи, яка допомагає країнам-партнерам досягти змін, використовуючи глобальні та національні відносини на підтримку своїх пріоритетних освітніх реформ та особливостей державної освітньої політики. План розрахований на п'ять років (2021-2025), головна мета якого полягає в забезпеченні рівного доступу всіх учасників до навчального процесу на основі справедливості, інклюзивності та стійкості системи освіти. Основними цілями визначено [3]:

1. Планування та розробки освітньої політики з урахуванням гендерної проблематики з позицій загальносистемного впливу;

2. Скоординованість дій та мобілізація фінансових ресурсів, щоб уможливити трансформаційні зміни в умовах ризиків та криз;

3. Зміцнення потенціалу з метою досягнення масштабних змін.

Слід наголосити, що визначені цілі на національному рівні підкріплюються єдиною глобальною метою – мобілізацією національних партнерів та внутрішніх ресурсів для досягнення стійких результатів.

GPE співпрацює з глобальними та регіональними партнерами, щоб надати країнам-партнерам можливості трансформувати системи освіти в умовах криз та невизначеності. Пріоритетними напрямками визначено [4]:

- розвиток потенціалу, обмін знаннями та інноваціями: GPE співпрацює з країнами-партнерами для посилення їх потенціалу для планування, розробки політики та моніторингу на основі попиту, надаючи доступ до грантів, технічних рекомендацій та досвіду. GPE пропонує доступ до регіональних і глобальних рішень, включаючи консультаційні послуги, де досвід партнерів може зміцнити потенціал. Країни-партнери також виграють від обміну знаннями та фінансуванням інновацій через GPE Knowledge and Innovation Exchange (KIX);

- підтримка адвокації та соціальної підзвітності: GPE виступає разом із світовими лідерами та їх громадянами, що в подальшому впливає на усвідомлення важливості розвитку систем якісної освіти. Через платформу Education Out Loud GPE представники громадянського суспільства мають можливість брати участь у плануванні сектору освіти, політичному діалозі та моніторингу на національному рівні, а також формується сприятливе середовище для інформування громадянського суспільства щодо прозорості в освіті на глобальному та регіональному рівні;

- налагодження міжсекторальної співпраці: GPE здійснює пошуки для інвестування та співпраці між секторами для покращення результатів освіти на основі принципів прозорості та відкритості. Дії GPE зосереджені на сферах у кожній країні-партнері, які впливають на доступ дітей до освіти та здатність вчитися. Це може включати підтримку країн у розвитку співробітництва, зосередженого, наприклад, на питаннях води, санітарії та гігієни, харчування, здоров'я та клімату тощо.

В Хартії Глобального партнерства у галузі освіти (травень 2022 року) наголошено, що Глобальне партнерство об'єднує розробників, донорів країн, установи, неурядові організації (в тому числі міжнародні та місцеві організації громадянського суспільства), викладачів, приватний сектор та фонди, що підтримують сектор освіти у країнах, що розвиваються [2].

GPE співпрацює з 77 країнами з низькими доходами, щоб допомогти їм створити сильніші та ефективніші системи освіти та покращити обсяги, справедливість та ефективність внутрішніх ресурсів. Країни-партнери приєднуються до партнерства після розробки комплексного плану сектору освіти, схваленого їхніми партнерами. Щоб отримати великомасштабні гранти GPE, уряди повинні виділити значне внутрішнє фінансування освіти. Донори відіграють ключову роль у координації діяльності партнерів у місцевих освітніх групах, а також у розробці та моніторингу освітніх стратегій і програм. Організації громадянського суспільства допомагають формувати освітню політику, контролювати програми та притягувати уряди до відповідальності. Багатосторонні організації відіграють ключову роль у реалізації освітніх програм, нагляді за виконанням грантів GPE та виплатою коштів. Бізнес-спільнота має спеціалізований досвід, ресурси та мережі для вирішення деяких з найбільш нагальних проблем, з якими стикаються системи освіти в країнах з низьким рівнем доходу. Благодійні фонди надають унікальне поєднання стратегічної, технічної та фінансової підтримки інновацій, що веде до кращих результатів у освіті в країнах з нижчим рівнем доходу. GPE надає платформу та підтримку молодим людям, щоб реалізовувати свої власні ідеї щодо трансформації освіти та використовувати власні розробки для реальних змін у глобальній освіті [1].

Аналіз науково-прикладних зарубіжних публікацій показав, що партнерство стає одним із найважливіших підходів у діяльності інституцій на шляху досягнення спільних цілей та запорукою важливих змін у громадах і суспільстві в сфері освіти. Партнерство розглядають як один з видів участі громадськості в процесі публічного управління, який передбачає розподілення відповідальності між суб'єктами управлінського процесу, а також передачу певних повноважень від органів публічного управління та адміністрування громадянському суспільству та його інститутам.

В зарубіжних науково-прикладних дослідженнях здебільшого акценти робляться на: співпраці органів публічного управління та адміністрування і громадськості, а також бізнесу; комунікації між партнерами, у тому числі при тристоронньому партнерстві (органи влади – громадські об'єднання – бізнес);

налагодження партнерських відносин між всіма зацікавленими сторонами; взаємовідносини між партнерами; взаємодії органів влади та громадянського суспільства; державно-громадянська взаємодія. Отже йдеться про партнерство, побудоване на делегування владних повноважень громадським об'єднанням та на відповідальності за результати спільної діяльності в сфері освіти.

Список використаних джерел:

1. About GPE. GPE: Transforming Education. URL: <https://www.globalpartnership.org/who-we-are/about-gpe>
2. Charter of the Global Partnership For Education. GPE: Transforming Education. May, 2022. URL: <https://assets.globalpartnership.org/s3fs-public/document/file/2022-05-GPE-charter.pdf?VersionId=G4eFzPfcM192QTcOddYzPW1cbdk8MJ0I>
3. GPE 2025 Strategic Plan. GPE: Transforming Education. URL: <https://www.globalpartnership.org/content/gpe-2025-strategic-plan>
4. How we work. GPE supports governments to transform their education systems by drawing on the breadth and strength of the partnership. GPE: Transforming Education. URL: <https://www.globalpartnership.org/what-we-do/how-we-work>
5. Strengthening education systems and innovation. UNICEF for children. URL: <https://www.unicef.org/education/strengthening-education-systems-innovation>

МЕЛЕНТЬЄВ Олег Борисович

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Позашкільна педагогіка розкриває технологію виховання творчої особистості, створення таких навчальних відносин, при яких кожна дитина прагне до максимальної реалізації своїх сил і творчих здібностей у власних і суспільних інтересах.

Затвердивши себе як повноцінна ланка в ланцюзі безперервного виховного процесу, позашкільні навчальні заклади надають дітям широкі і нетрадиційні можливості для поліпшення психологічного здоров'я, знімаючи щоденні напруги заформалізованого шкільного життя.

Позашкільна робота – це особливим чином організована педагогічна діяльність, що має яскраво виражену специфіку впливу в порівнянні з іншими засобами виховання і визначені переваги, до числа яких відносяться добровільність участі дітей у позашкільних заняттях, диференціація їх за інтересами і схильностями, індивідуальний підхід і т. ін.

Система позашкільного виховання в ідеалі покликана забезпечити можливість кожній дитині у вільний час всебічно розвивати здібності і захоплення.